

NGHIÊN CỨU TÍNH KHÁNG METRONIDAZOL VÀ CLARITHROMYCIN CỦA VI KHUẨN *HELICOBACTER PYLORI* TRÊN BỆNH NHÂN VIÊM DẠ DÀY ĐẾN NỘI SOI TẠI BỆNH VIỆN QUÂN Y 103 NĂM 2018

Đào Trường Giang¹; Nguyễn Hùng Cường¹
Trần Thu Hương²; Nguyễn Thái Sơn¹

TÓM TẮT

Mục tiêu: xác định tỷ lệ kháng metronidazol và clarithromycin của vi khuẩn *H. pylori* phân lập được tại Bệnh viện Quân y 103 năm 2018. **Đối tượng và phương pháp:** nghiên cứu mô tả cắt ngang có phân tích trên 131 chủng vi khuẩn *H. pylori* thu được từ bệnh nhân có viêm dạ dày đến khám tại Bệnh viện Quân y 103, tiến hành làm kháng sinh đồ, đánh giá tính kháng thuốc với 2 loại kháng sinh trên. **Kết quả và kết luận:** tỷ lệ kháng metronidazol là 88,6%, kháng clarithromycin là 73,28%. Tỷ lệ kháng đồng thời cả metronidazol và clarithromycin là 67,94%, nhạy cảm với metronidazol và clarithromycin là 6,11%. Tỷ lệ kháng chỉ với một trong hai kháng sinh là 25,95%.

* Từ khóa: Viêm dạ dày; *H. pylori*; Kháng thuốc; Metronidazol; Clarithromycin.

Study on Resistance of Metronidazol and Clarithromycin of Helicobacter pylori Bacteria in Gastritis Patients undergoing Endoscopy at 103 Military Hospital in 2018

Summary

Objectives: To determine the rate of resistance of metronidazol and clarithromycin of *H. pylori* isolated from 103 Military Hospital in 2018. **Subjects and methods:** Cross-sectional descriptive analysis of 131 *H. pylori* bacterial strains collected from patients with gastroenterology who visited to 103 Military Hospital, conducted antibiogram, assessed drug resistance with these two antibiotics. **Results and conclusion:** Metronidazol resistance rate was 88.6%, clarithromycin resistance was 73.28%. The resistance rate of both metronidazol and clarithromycin was 67.94%, sensitive to both metronidazol and clarithromycin was 6.11%. The resistance rate of only one of the two antibiotics was 25.95%.

* **Keywords:** Gastritis; *H. pylori*; Drug resistance; Metronidazol; Clarithromycin.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Vi khuẩn *Helicobacter pylori* là một trong những nguyên nhân chủ yếu gây viêm và loét dạ dày, tá tràng. Việc điều trị bệnh lý viêm dạ dày do *H. pylori* gặp

nhiều khó khăn và hay tái phát do tính kháng kháng sinh của vi khuẩn này [1, 2]. Các phác đồ điều trị viêm dạ dày có *H. pylori* hiện nay đều bao gồm 2 loại kháng sinh metronidazol và clarithromycin [3, 4].

1. Bệnh viện Quân y 103

2. Bệnh viện Quân y 105

Người phản hồi (Corresponding): Nguyễn Thái Sơn (ntson65@yahoo.com)

Ngày nhận bài: 03/04/2019; Ngày phản biện đánh giá bài báo: 08/05/2019

Ngày bài báo được đăng: 20/05/2019

Đề tài này nghiên cứu về tính kháng thuốc của *H. pylori* với hai loại kháng sinh chủ yếu trong các phác đồ hiện nay với mục tiêu: *Xác định tỷ lệ kháng metronidazol và clarithromycin của vi khuẩn H. pylori phân lập được tại Bệnh viện Quân y 103 năm 2018.*

ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

1. Đối tượng nghiên cứu.

Các chủng vi khuẩn *H. pylori* được phân lập từ bệnh nhân (BN) bị viêm dạ dày, tá tràng xác định qua nội soi dạ dày, nuôi cấy dương tính tại Bệnh viện Quân y 103 từ 1 - 2018 đến 12 - 2018.

2. Phương pháp nghiên cứu.

Nghiên cứu tiến hành theo phương pháp phân tích labo về tính kháng kháng sinh metronidazol và clarithromycin của vi khuẩn *H. pylori* theo hướng dẫn chuyên ngành [5], thực hiện kháng sinh đồ theo Tiêu chuẩn của EUCAST [6].

* *Biến số nghiên cứu:*

- Tính kháng metronidazol; kháng clarithromycin và kháng đồng thời metronidazol và clarithromycin của các chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

Tổng số 131 chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập từ BN có biểu hiện viêm dạ dày được nội soi dạ dày, sinh thiết và nuôi cấy, làm kháng sinh đồ với metronidazol và clarithromycin, kết quả cho thấy:

Bảng 1: Tính kháng metronidazol của chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được.

Vi khuẩn <i>H. pylori</i>	Nhạy cảm	Kháng	Tổng số
Số lượng	15	116	131
Tỷ lệ %	12,4%	88,6%	100%

Tỷ lệ kháng metronidazol của chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được cao (88,6%).

Bảng 2: Tính kháng clarithromycin của các chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được.

Vi khuẩn <i>H. pylori</i>	Nhạy cảm	Kháng	Tổng số
Số lượng	35	96	131
Tỷ lệ %	26,72%	73,28%	100%

Tỷ lệ kháng clarithromycin của chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được là 73,28%.

Bảng 3: Tính kháng đồng thời clarithromycin và metronidazol của các chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập được.

Vi khuẩn <i>H. pylori</i>	Nhạy cảm cả 2	Kháng cả 2	Kháng 1 trong 2	Tổng số
Số lượng	8	89	34	131
Tỷ lệ %	6,1%	67,94%	25,95%	100%

Tỷ lệ kháng metronidazol và clarithromycin trên BN viêm dạ dày có *H. pylori* (+) lần lượt là 88,6% và 73,3%. Trong đó, 67,9% trường hợp nhiễm *H. pylori* có tính kháng đồng thời cả hai loại kháng sinh trên. Tỷ lệ này cao so với các công bố trước đây về kháng metronidazol và clarithromycin ở những người có triệu chứng dạ dày, tá tràng [2, 3].

Chỉ có 6,1% trường hợp nhiễm *H. pylori* nhạy cảm với đồng thời metronidazol và

clarithromycin. Ngoài ra, 25,95% trường hợp kháng với một trong hai loại kháng sinh trên.

Kết quả trên cho thấy tỷ lệ vi khuẩn *H. pylori* kháng với hai loại kháng sinh chủ yếu trong điều trị rất cao; hay nói cách khác, phác đồ điều trị *H. pylori* với hai loại kháng sinh metronidazol và clarithromycin hiện nay đã dần mất hiệu lực.

Do cỡ mẫu nghiên cứu chưa đủ lớn, vì vậy tỷ lệ trên chỉ mang tính chất tham khảo ban đầu cho những nghiên cứu tiếp theo về tính kháng thuốc của *H. pylori* với metronidazol và clarithromycin. Tuy nhiên, kết quả cũng phản ánh mức độ kháng kháng sinh của *H. pylori* hiện nay đáng lo ngại và giải thích tỷ lệ tái phát cao sau dùng kháng sinh điều trị với *H. pylori*. Kết quả cho thấy cần phải làm kháng sinh đồ với những trường hợp nhiễm *H. pylori* gây viêm dạ dày, tá tràng để lựa chọn phác đồ điều trị hiệu quả và nghiên cứu phác đồ khác thay thế cho hai kháng sinh metronidazol và clarithromycin hiện đang bị kháng cao.

KẾT LUẬN

Từ 131 chủng vi khuẩn *H. pylori* phân lập ở BN có viêm dạ dày đến nội soi tại Bệnh viện Quân y 103 năm 2018 được thử nghiệm kháng sinh đồ cho thấy: tỷ lệ kháng metronidazol 88,6%, tỷ lệ kháng clarithromycin 73,28%, kháng đồng thời cả

metronidazol và clarithromycin là 67,94%. Tỷ lệ nhạy cảm với cả metronidazol và clarithromycin 6,11%.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Elvira Garza-González, Guillermo Ignacio Perez-Perez, Héctor Jesús Maldonado-Garza, Francisco Javier Bosques-Padilla.* A review of *H. pylori* diagnosis, treatment, and methods to detect eradication. *World J Gastroenterol.* 2014, February 14, 20 (6), pp.1438-1449.
2. *Viet Ha Nguyen, Carina Bengtsson, Li Yin, Gia Khanh Nguyen, Thi Thu Ha Hoang, Dac Cam Phung, Mikael Sorberg, Marta Granstrom.* Eradication of *H. pylori* in children in Vietnam in relation to antibiotic resistance. *Blackwell Publishing Ltd. Helicobacter.* 2012, 17, pp.319-325.
3. *Josette Raymond, Bang Nguyen, Michel Bergeret, Christophe Dupont, Nicolas Kalach.* Heterogeneous susceptibility to metronidazol and clarithromycin of *H. pylori* isolates from a single biopsy in adults is confirmed in children. *International Journal of Antimicrobial Agents.* 2005, 26, pp.272-278.
4. *Chey W.D, Leontiadis G.I, Howden C.W, Moss S.F.* ACG Clinical Guideline: Treatment of *H. pylori* infection. *Am J Gastroenterol.* 2017, Feb, 112 (2), pp.212-239.
5. *Clinical Microbiology Procedures Handbook.* 2010.
6. *EUCAST (The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing).* Guidelines for detection of resistance mechanisms and specific resistances of clinical and/or epidemiological importance. 2017.